

?ntihara Yönelik Damgalama Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?ntihara Yönelik Damgalama Ölçe?i. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23738>

Özet

?ntihara Yönelik Damgalama Ölçe?i (?YDÖ), ?ngilizce orijinali olan **Stigma of Suicide Scale** (SOSS) ölçe?inin Türkçe diline uyarlanm?? formudur. Bu ölçek, bireylerin intihar olgusu ve intihar giri?iminde bulunan ki?ilere yönelik sahip oldu?u **damgalama** inançlar?n?, olumsuz tutumlar? ve sosyal d??lama e?ilimlerini de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi?tir. Ölçe?in Türkçe versiyonunun **psikometrik özellikler**, üniversite ö?rencileri örnekleminde detayl? olarak incelenmi? ve yüksek geçerlik ve güvenilirli?e sahip oldu?u belirlenmi?tir. Ölçek, Damgalama, ?zolasyon/Depresyon ve Yücele?tirme/Normalle?tirme olmak üzere üç temel alt boyuttan olu?maktadır.

Anahtar Kelimeler

?ntihar, **Damgalama**, Ölçek Uyarlama, Psikometri, SOSS, ?YDÖ, Ruh Sa?l???

Yazarlar

Ayfer Öztürk, S. Ak?n, Z. Durna

Amaç

?ntihara Yönelik Damgalama Ölçe?i'nin temel amac?, intihar davran??na ve intihar giri?iminde bulunan bireylere kar?? geli?tirilen toplumsal ve bireysel düzeydeki olumsuz tutumlar?n ?iddetini ve do?as?n? ölçmektir. Bu **damgalama** tutumlar?n?n belirlenmesi, intihar?n önlenmesi stratejileri ve ruh sa?l??? hizmetlerinin iyile?tirilmesi aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Ölçek, sa?l?k profesyonellerinin ve ara?t?rmac?lar?n, bireylerin intiharla ilgili inançlar?n? ve bu inançlar?n intihar riski alt?ndaki ki?ilere yönelik yardım arama davran??lar? üzerindeki engelleyici etkilerini sistematik olarak de?erlendirmesine olanak tan?r.

Yap?

?YDÖ, intihara yönelik tutumlar? çok boyutlu bir perspektiften ele al?r ve üç ana faktör alt?nda inceler. Bu faktörler, intihara atfedilen sosyal, ahlaki ve psikolojik anlamlar? temsil eder. Ölçek, intihar?n bir zayıflık i?areti olarak görülmesi, aileyi utandırmaya gibi do?rudan damgalay?c? inançlar?n yan? s?ra, intihar eden ki?inin izole edilmesi?i ve durumun a??r? normale?tirilmesi gibi daha karma??k tutumlar? da ölçmektedir. Ölçe?in nihai formu, bu üç alt boyutta yüksek iç tutarlıl??a sahiptir.

Geçerlik

?YDÖ Türkçe formunun geçerlik çal??malar?, ölçe?in yap?sal tutarlılı??n? ve ölçüm hassasiyetini do?rulam??t?r. Test-tekrar test güvenilirli?i ile birlikte de?erlendirilen ?ntraclass korelasyon katsay?s? de?eri 0.93 ($F=15.426$, $p<0.01$) olarak yüksek düzeyde bulunmu?tur. Bu yüksek katsay?, ölçe?in farklı zamanlarda veya farklı de?erlendiriciler taraf?ndan uyguland??nda tutarlı sonuçlar üretti?ini göstermektedir.

Yap?sal geçerli?i test etmek amacıyla yap?lan **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA), Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ile belirlenen üç faktörlü yap?n?n (Damgalama, ?zolasyon/Depresyon ve Yücele?tirme/Normalle?tirme) Türkçe örnekleme kabul edilebilir uyum indeksleri ile do?ruland??n? teyit etmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in intihara yönelik damgalama yap?s?n? ba?arılı bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamaktadır.

Güvenirlik

?YDÖ'nün Türkçe formunun iç tutarlılı?? oldukça yüksektir. Ölçe?in genel **Cronbach alfa katsay?s?** 0.90 olarak saptanm??t?r. Bu de?er, ölçek maddelerinin ayn? psikolojik yap?y? ölçmede mükemmel bir uyum sergiledi?ini göstermektedir.

Ölçe?in kararlılı??n? de?erlendirmek amacıyla 100 ki?ilik bir üniversite ö?rencisi örnekleme üzerinde gerçekleştirilen test-tekrar test güvenilirli?i analizleri sonucunda, katsay?lar 0.76 ile 0.87 aras?nda ($p<0.001$) bulunmu?tur. Bu sonuçlar, ?YDÖ'nün zaman içinde güvenilir ve kararlı ölçümler sa?lad??n? bilimsel olarak desteklemektedir. Faktör yüklerinin 0.38-0.77 aras?nda oldu?u belirtilmi?tir.

Faktör Analizi

Ölçe?in Türkçe uyarlamas?n?n faktör yap?s?n? belirlemek amacıyla 1100 ki?ilik geni? bir örneklem üzerinde **Aç?mlay?c? Faktör Analizi** (AFA) uygulanm??t?r. AFA, ölçe?in üç temel alt boyuttan olu?tu?unu ortaya koymu?tur:

Damgalama (Stigma)

?zolasyon/Depresyon (Isolation/Depression)

Yücele?tirme/Normalle?tirme (Glorification/Normalization)

Ba?langıçta 58 maddeden olu?an ölçekte, faktör yükleri 0.332'nin alt?nda kalan üç madde (bir yükür, ba?kalar?n? cezalandır?yordur, zayıftır) ölçekten ç?karılm??t?r. Bu düzeltmeler sonucunda, ölçe?in nihai Türkçe formu yüksek iç tutarlılı?a sahip, üç faktörlü yap?y? destekleyen 55 madde ile olu?turulmu?tur. Bu yap? daha sonra **Do?rulay?c? Faktör Analizi** ile de do?rulanm??t?r.

?lçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Ba?lang?çta 58, nihai olarak 55 madde ve 3 alt boyuttan olu?maktadır.

Language Available: T?rkçe

Population Group: ?niversite ?rencileri

Age Group: Genç Yeti?kinlik

Population Details: Uyarlama ve **psikometrik ?zellikler** testleri, geni? bir ?niversite ?rencisi ?rneklemi (AFA i?in n=1100) ?zerinde ger?ekle?tirilmis tir.

Test Methodology: ?z bildirim ?lçe?i. 5'li **Likert tipi** derecelendirme kullan?lmaktadır (1= hiç kat?lm?yorum - 5= kesinlikle kat?lm?yorum).

Anahtar Kelimeler

Psikolojik ?lçek, Sosyal Tutumlar, ?niversite ?rencileri, **Cronbach alfa katsay?s?**, Test-Tekrar Test G?venirli?i

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: ayferozturk@ksu.edu.tr

Correspondence Address: Kahramanmara? S?tçü ?mam ?niversitesi (Sorumlu Yazar?n ba?l? oldu?u kurum oldu?u varsay?lmaktadır).

?zinler, ?cret ve Uygulama Y?li?

?lçe?in uyarlama çal??mas? 2017 y?l?nda yay?mlanm??t r. ?lçe?in ticari olmayan akademik veya klinik amaçl? kullan?m? i?in sorumlu yazar Ayfer ?zt?rk ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi ?nerilmektedir. ?cret bilgisi kaynakta belirtilmemis tir.

Kaynaklar

Özt?rk, A., Ak?n, S., & Durna, Z. (2017). Testing the **Psychometric Properties** of the Turkish Version of the Stigma of Suicide Scale (SOSS) with a Sample of University Students. *Journal of*

Psychiatric Nursing, 8(2), 102-109.

Ölçü'nün orijinal PDF dokümanı aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [the-stigma-of-suicide-scale-soss-toad.pdf](#)

Ölçüye Yönelik Damgalama Ölçü Maddeleri

ÖNEMLİ: Kaynak içerikte ölçü'nün tamamına ait maddeler listelenmemiştir. Yalnızca faktör analizleri sonucunda ölçü'den çıkarılan maddelerden üç tanesi belirtilmiştir. Bu maddeler şunlardır:

bir yükür

bağkalarını cezalandırır

zayıftır

ARABPSYCHOLOGY.COM